

Бу
нүөмэргэ

Быыбар-2023

Чурапчыга үс күннээх быыбар
түмүктэннэ / 2

Үлэ киһитэ

Солбуллубат туруу үлэһит / 5

Хоту көһөрүллүү 81 сылыгар

Көһөрүллүү ыар кэмэ
умнуллуо суоҕа / 6

Үүнэ-сайда тур, тапталлаах Чурапчыбыт!

Чурапчы нэһилиэгэ төрүттэммитэ 375 сылыгар.

Үбүлүөйү көрсө үөрүүлээх тэрээһиннэр Чурапчы
күннэригэр сөп түбэһиннэрэн ыытылыннылар / 3

Иохельсон хаартыската сангалыы тыыннанна. // СЕМЕН ЖЕНДРИНСКИЙ ТУРАРИИТЭ.

ТЭТИК

Степан Саргыдаев үөрэх үлэһиттэригэр
сүрүн болжомтону иити өттүгэр
уураҕа эттэ

Үөрэх үлэһиттэрин балабан ыйынаагы субэ
мунньахтарын пленарнай чааһыгар сүрүн
дакылааты үөрэх салалтатын начаалынньыга
Юрий Посельский онордо. Киини ааспыт сыл си-
стиһиһэлэрин, санга үөрэх дьылыгар үөрэхтээһин
систизмэтигэр кирибит санга упарыйылары,
былааннары, оҕону иитиһигэ уонна үөрэтиһигэ
тирээн турар болпуруостары билиһиннэрдэ.
Мунньахха улуус баһылыга Степан Саргы-
даев кытынна. Киини: “Эһиги, учууталлар, үөрэх
өттүгэр дириг билиһини бизэрэс, олохтоох,
таһымнаах учууталларынан буоларгытын билэ-
бин. Үөрэҕи таһынан оҕоҕо иити өттүгэр сүрүн
болжомтону ууруохтаахпыт. Оҕолорбут үчүгэй
дьон буолан тахсалларыгар, өй-санаа өттүнэн
туруктаах буолалларыгар төһүү күүс буолуох-
таахпыт”, — диэн сүрүн сорук быһытынан эттэ.

Дьаһал үөрүүлээх чааһыгар үөрэх-иити
кыһатын үлэһиттэрэ чиэстэннилэр. Тобус оҕо-
ло диригтэрэ Акулина Кузьмина хоһоонунан
композициятын аахпыттара, улуус оҕуопала-
рын иитэр үлэҕэ солбуйааччылар Евгений Чи-
чигинарова тылларыгар “Уһуйааччыга” ырыаны
сүрэхтээбиттэрэ, физкультура учууталлара “Чу-
рапчы-успуорт туоната” ырыаны ыллаабыттара
киэнг биһирэбили ылла.

Грипп утары быһыыны туруоруу сабаланна

Роспотребнадзор Саха сиринээҕи управ-
лениета иһитиннэрбитинэн, өрөспүүбүлүкэҕэ
грипп утары быһыыны туруоруу сабаланна.
Вакцинанан Чурапчы улуунун бары медицин-
скэй тэрииттэлэрэ хааччыллаллар. Билигин 2200
устуука кэлэн бэрлэлэн эрэр, балабан ыйын
19-20 күннэригэр эбии вакцина кэлэрэ күтүл-
лэр.

“Былаан быһыытынан Чурапчы нэһилиэ-
ннэтин 50%-на быһыыны ылыахтаах. Номнуо
пенсионнай управление, улуустаагы үөрэх
управлениетын, Чурапчы улуунун уонна нэһи-
лиэтин дьаһалталарын үлэһиттэригэр тийсэн
быһыыны туруордубут. Бүгүнгү күнүгэ икки
көрүҥ быһыыны туруорабыт, “Ультрикс” обо-
лорго, хронической ыарылаах улахан дьонго
итиэннэ хат дьахталларга аналлаах буолар.
Оттон “Совигрипп инактивированная” диэни
ылбыт дьон төгүрүк сыл иммунитеттаах буо-
лаллар”, — диэн Чурапчытаагы киин балыһа
эпидемиолог бырааһа Инна Иннокентьевна
Сосина юксээтэ.

Санга футболлуур былаһаакка аһылына

Чурапчы нэһилиэтин 375 сыллаах үбүлүөй-
дээх күнүн көрсө, «Чаран» ТОО олохтоохторугар
биир дьонун тэрээһин буолла. Ол курдук, олох-
тоох инициативаны өйүүр бырагырааманан
футбол былаһааккатын сангардан олоххо кил-
лэрдилэр. Бу күн Чурапчы нэһилиэтин төүрт
оскуолатын хамаадалара футболга күрэхтэ-
тилэр.

Бэлэтээн эттэххэ, бу былаһаакка олоххо ки-
рээригэр түөлбэ олохтоохторо бука бары уонна
«Мичил» уһуйаан кэлэктиибэ кыттыыны ылбыт-
тара, субуотунньуктаабыттара. Оҕолор, ыччат-
тар эҥ-хаан өттүнэн сайдылаах буолалларыгар,
иллэн кэмнэрин туһалаахтык агааралларыгар
манньык былаһааккалар көдүүстэрэ улахан.

Чурапчыга күн-дьыл туруга

Балабан ыйын
15 күнэ
БЭЭТИНСЭ

Балабан ыйын
16 күнэ
СУБУОТА

Балабан ыйын
17 күнэ
БАСКЫҤААННА

Балабан ыйын
18 күнэ
БЭНИДИЭННИК

Балабан ыйын
19 күнэ
ОПТУОРОННУК

Балабан ыйын
20 күнэ
СЭРЭДЭ

Балабан ыйын
21 күнэ
ЧЭППИЭР

9° 3°

6° -1°

7° 0°

6° -1°

6° -4°

8° -2°

7° -2°

Чурапчыга үс күннээх быыбар түмүгэ

Быыбар-2023. Быыбар түмүгүн Чурапчытаагы быыбардыр хамыһына иһитиннэрдэ

Сэмэн ЖЕНДРИНСКҮЙ

Балабан ыйын 10 күнүгэр, кииһэ 20:00 чааска өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн, ол иһигэр Чурапчыбыт улууну гар баар бары быыбардыр учаастактарга быыбар көхтөөхтүк ытыллан түмүктэннэ.

Быыбар учаастактара куоластааһын түмүгүн туһунан дааннайдар боротокуолларын ГАС «Выборы» уктулар, быыбар барыллаан түмүгүн туһунан иһитиннэрини СӨ Киин быыбардыр учаастагыт саайтыгар уонна телеграм-ханаалыгар таһаардылар.

Чурапчы улууну гар түмүк хайдаһый?

Чурапчы улууну олохтоохторо өрөспүүбүлүкэбит Ил Дарханынан Айсен Сергеевич Николаевы таллылар – 7947 (88,91%) киһи куоластаата. Виктор Губарев – 479 (5,36%), Игорь Борисов – 298 (3,33%), Гаврил Парахин – 96 (1,07%).

СӨ Ил Түмэн дьокутаатынан «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан – Дмитрий Николаевич Поисеев таллылынна – 6228 (61,47%), Николай Попов – 18,78%, Николай Сыромятников – 11,58%, Илья Николаев – 708 (6,92%).

Баартыйаларга баһыйар үгүс

куолаһы ылан – «Биир ныйгыл Арасыйыа» инники күөнгэ таһыста – 6002 (67,15%), «КПРФ» – 1245 (13,93%), «Новые люди» – 1001 (11,20%), «Справедливая Россия За Правду» – 492 (5,50%), «ЛДПР» – 84 (0,94%), «Родина» – 25 (0,28%).

Улуус Мунньаһын дьокутааттарынан талылыннар

Алабар, Бахсы нэһиликтэрин мандаатыгар баһыйар үгүс куолаһы «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Спартак Васильевич Пахомов ылла – 88,89%, Анатолий Анатольевич Мандаров (бэйэ туруорунуута) – 10,26%.

Мугудай, Төлөй нэһиликтэрин мандаатыгар – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Дмитрий Егорович Захаров хыайда – 80,99%, Афанасий Петрович Максимов (бэйэ туруорунуута) – 17,76%.

Хайахсыт, Чакыр нэһиликтэрин мандаатыгар – Татьяна Васильевна Адамова (бэйэ туруорунуута) – 32,15%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Егор Егорович Анемподистов дьокутаатынан талылынна – 67,65%.

Сылан нэһиликтэрин мандаатыгар – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Василий Николаевич Платонов –

84,12%.

Кытаанах, Арыылаах нэһиликтэрин мандаатыгар – Дмитрий Иванович Попов (бэйэ туруорунуута) – 65,34%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Владислав Романович Скрыбин – 34,39%.

Болугур нэһиликтэрин мандаатыгар – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Данил Данилович Павлов – 91,04%, Эрэл Васильевич Аммосов (бэйэ туруорунуута) – 8,72%.

Соловьев, Болтоҥо нэһиликтэрин мандаатыгар – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Семен Иванович Собакин – 85,56%, Айсен Петрович Толстоухов (бэйэ туруорунуута) – 12,74%.

Хоптоҥо, Хадаар нэһиликтэрин мандаатыгар – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Иннокентий Иннокентьевич Готовцев – 45,23%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Борис Петрович Архипов – 48,58%, Николай Иннокентьевич Давыдов (бэйэ туруорунуута) – 5,15%.

Одьулуун, Хатылы нэһиликтэрин мандаатыгар «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Ульяна Николаевна Атласова – 46,59%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Антон Алексеевич Аржаков – 43,41%, Николай Николаевич Макаров (бэйэ туруорунуута) – 2,20%, Михаил Иванович Данилов (бэйэ туруорунуута) – 7,44%.

ЧУРАПЧЫ НЭҢИЛИЭГЭР

«Новгородовская-киин» түөлбө мандаатыгар «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Яков Павлович Оконешников – 62,49%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Николай Николаевич Попов – 14,64%, Сергей Николаевич Атласов (бэйэ туруорунуута) – 18,59%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Айал Иванович Чичигинаров – 2,57%.

«Куоҕалы» түөлбө мандаатыгар «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Юрий Павлович Посельский – 32,14%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Алексей Гаврильевич Егоров – 58,30%, «КПРФ» баартыйаттан Мария Романовна Митина – 8,84%.

«Маарыкчаан-Чаран» түөлбө мандаатыгар Иннокентий Николаевич Архипов (бэйэ туруорунуута) – 21,41%, Афанасий Афанасьевич Захаров (бэйэ туруорунуута) – 9,38%, Ольга Петровна Монастырева (бэйэ туруорунуута) – 6,16%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Сергей Серафимович Новгородов – 18,08%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Екатерина Семеновна Иванова – 30,21%, «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан Александр Валерьянович Дьяконов – 9,51%, «КПРФ» баартыйаттан Алексей Петрович Соловьев – 3,88%.

Быыылгы хас даһаны күннээх быыбарга улууспут олохтоохторо, өрөспүүбүлүкэбит Ил Дарханын, Ил Түмэн итинэн улууспут мунньаһын дьокутааттары таллылар. Оттон Төлөй уонна Арыылаах нэһиликтэрин олохтоохторугар баһылыктарын талан, бөһүөлөктэрин инники дьылланы түстэттилар.

төлөй нэһилиэгэ

Төлөйгө бөрт хатыһылаах кири- сии кэнииттэн Игорь Владимирович Николаев – бэйэ туруо-

рунуута, 1984 сыллаагы төрөөх, төрөөбүт сирэ Бүлүү куората, үрдүк үөрэхтээх. Төлөй нэһи-

лиэтин баһылыгы дуоһунаһыгар оннуан хаалла – 360 быыбардааччыттан 160 (55,56%) куолаһы ылла.

Максим Викторович Смирников – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан, 1982 сыллаагы төрөөх, төрөөбүт сирэ Чурапчы улууну Төлөй нэһилиэгэ, орто үөрэхтээх. Алексей Бродников аатынан Төлөйдөөү «Аартык» НАД-тин дириэктэрэ – 122 (42,36%).

Артур Рамзанович Захаров – бэйэ туруорунуута, 1983 сыллаагы төрөөх, төрөөбүт сирэ Чурапчы нэһилиэгэ, үрдүк үөрэхтээх. Төлөй орто оскуолатын онорон таһаары үөрэбин маастара – 2 (0,69%).

Владимир Иванович Еремеев – бэйэ туруорунуута, 1978 сыллаагы төрөөх, төрөөбүт сирэ Дьоксуускай куорат, үрдүк үөрэхтээх, билигин кэмгэ үлэтэ суох – 0 (0,00%).

АРЫЫЛААХ НЭҢИЛИЭГЭ

Нэһилиэк баһылыгынан Антон Андреевич Янцены – «Биир ныйгыл Арасыйыа» баартыйаттан, 1992 сыллаагы төрөөх,

төрөөбүт сирэ Чурапчы улууну Арыылаах нэһилиэгэ, орто үөрэхтээх уолу таллылар – 253 быыбардааччыттан 142 куолаһы хомуйда (78,02%).

Николай Николаевич Собакин-Степанов – 1987 сыллаагы төрөөх, төрөөбүт сирэ – Булун улууну Тикси бөһүөлэгэ, үрдүк үөрэхтээх. «Булун» СППК бэрэссэдэстэлин солбуйааччы – 19,23%.

Демография. Владимир Путин чэпчэтиилээх ипотека сууматын үрдэтэргэ этии киллэрдэ

Людмила ГОРОХОВА

Аан дойдутаагы экономической форумга Владимир Путин «Улук Илин ипотека» нөҥүө 60-тан тахса кв мистэрэ иннинээх дьэни ыларга, ипотека үрдүкү бэриллэр былаанкатын 9 мөлүйөҥ солкуобайга диэри улаатыннараарга этии киллэрдэ.

Санатан эттэххэ, бу бэдэрээлинэй бырагыраама 2019 сыл

ахсынны 10 күнүттэн үлэлиир. Бүгүҥнү күннэ 20 сылга 6 мөлүйөҥ солкуобайы 2- %-на ылыахха сөл. Бу саха сиригэр саамай туһаныллар ипотека буолар. Ол курдук, үгүс эдэр ыал, кыра бырыһыаннаах ипотекага дуоҕабар түһэрсэн, санга дьизэллэннэр.

Биһиги улууспутугар «Улук Илин ипотека» бырагыраама үлэлиэбиттэн «Алмазэргиэн-баан» 100 мөлүйөҥ 406 тыһынча солкуобай суумалаах

кирэдьинт дуоҕабарын 27 дьизэ кэргэн түһэрсбит.

Ипотеканы 35 сааһыгар диэри эдэр ыал эбэтэр сокуоннай сааһын туолд илик оҕолоох соҕотох төрөппүт санга дьэни ылар кыахтаахтар. Ону таһынан мааньык чэпчэтинни «Улук Илин гектар» бырагыраамага кыттан, тустаах эрэгийиэнгэ көһөн кэлбит, босхо гектар бырагырааматынан сир ылбыт олохтоох ыаллар туһаналлар. Кинилэргэ сааһынан хааччах суох.

Үүнэ-сайда тур, тапталлаах Чурапчыбыт!

Чурапчы нэһилиэгэ төрүттэммитэ 375 сылыгар. Үбүлүөйү көрсө үөрүүлээх тэрээһиннэр Чурапчы күннэригэр сөп түбэһиннэрэн ыытылыннылар

Чурапчы үбүлүөйдээх сыла бэлиэтэннэ

Марфа ПЕТРОВА

Үбүлүөйдээх сылга анаммыт үөрүүлээх тэрээһин аныгылыы сангардыллан оҥоһуллубут Ленин аатынан болуоссакка ыытылынна. Үөрүүлээх чааһы хатынгардаах-чарангардаах Чурапчыны дүүһүүүтүн сабааһылар.

Кириин тылы Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Владимир Сивцев эттэ: «Аччабар Ньамных кэммитэн Чурапчыбыт сайдан кэллэ. Билигин туругунан нэһилиэкпитигэр 10360 киһи олорор. Сыллата Чурапчыбыт улаатан, кэңээн иһэр. Ол курдук, быйыл арбаа «Кэнчээр» саҥа түөлбэ үөрүүлээхтик аһыллыбыта. Үбүлүөйү көрсө өрөспүүбүлүкэтээҥи тэрийэр хамымһыа тэриллэн, субуотунууктан сааһаан, суоллары, тротуардары оҥоруу у.д.а. үгүс үлэлэр ыытылыннылар».

Үөрүүлээх быһыыга-майгыга «Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооһор» үрдүк аат СӨ Тырааниспарга уонна суол хаһаайыстыбатыгар министиригэр Владимир Сивцев уонна улуустаагы киинизммит бухгалтерия отделын сэбиэдиссэйигэр Людмила Егоровага интэрилиннэ. Салгы нэһилиэк олохтоохторун уонна ыалдьыттарын СӨ Бырабытталыстыбатын бэрэссэдээтэлин солбуйааччы Георгий Степанов эҕэрдэлэтэ, өрөспүүбүлүкэ салалтатын үрдүкү наһараадаларын хас да киһиэхэ туттарда.

Салгы Дьокхускайга олорор биир дойдулаахтарбыт эҕэрдэлээн туран, тротуар оҥорорго анаан 100000 суумалаах сэртификэти Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатыгар туттардылар.

Бу күн үгэс быһыытынан нэһилиэк сайдыгытыгар кылааттарын киллэрбит дьоммутун чиестээтилэр. Ол кэнниттэн аны 25 сылынан, Чурапчы нэһилиэгэ 400 сылыгар аһыллыахтаах «Бириэмэ капсулатын» кистээһин умуллубат түгэнэ буолла. Салгы «Маарыкчаан» ПУО Кондитерскай сыага астаабыт 3 миэтэрэ 75 см үһүннээх рулеты амсайдылар.

Иохельсон хаартыската саналыы тыыннанна

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ

Нэһилиэк үбүлүөйдээх сылыгар анаммыт дьаһаллар чэрчилэринэн, урукку кэмнэргэ Эмирикэттэн Владимир Ильич Иохельсон Саха сиригэр сыылкаҥа кэлэ сылдьан, 1902 сыллаахха Чурапчы улуһун ол кэмнээҥи дьонун-сэргэтин, төрүт уус сахалар ыспыт ыһаахтарын үйэтиппитэ. Ол хаартыска Америкаҥа этнология мусуойугар хараллан сытарын булбуттара.

Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Владимир Сивцев:

●●● Бу хаартысканы биһиги, билигин көлүөнэ дьон, сангалыы тыыннаан үйэтигэргэ улахан тэрээһини тэрийдибит. «Саха» НКХ Чурапчытаагы филиалын салайааччыга Анна Семенова бу идэйэни киллэрэн, ону олохтоох дьаһалта баһылыгын солбуйааччы Варвара Макарова ситэрэн-хоторон, үлэ хаамытын иилээн-сааһаан, «Айыллаан» сыннылан киинин дириэктэрэ Снежана Титова салалтатынан, режиссёр Семен Ноговицын уонна кэлэктип бары биир киһи курдук үлэлээн, бу улахан тэрээһин этэннэ түмүктэннэ. Бу эпизоду «Саха» НКХ Чурапчытаагы филиала оҥорон, Чурапчы нэһилиэгин 375 сылыгар анаан документальнай киинэни таҥан таһаарда. Хаартысканы тилиннэригэ нэһилиэкпит тэрилтэлэрэ, олохтоохтор, уопсайа, 200-чэкэ киһи кыттыбыта. Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатын, Чурапчытаагы тэлэбиидэниһэ үлэһиттэрин уонна «Айыллаан» култуура киинин кэлэктиптэрин ааттарыттан кыттыыны ылбыт нэһилиэк хас биир олохтооһор, тэрилтэлэрбит үлэһиттэригэр, салайааччыларыгар, профком бэрэссэдээтэллэригэр, фотограф Сэмэн Жендринскэйгэ, «Олонхо» тыйаатырыгар, итин аһынан хааччыбыт «Чурапчы» ТХПК кэлэктибигэр, погрузчик тырахтарыһыгар о.д.а манньк сүдү историческай суолталаах дьаһалта кыттыыны ылбыккытын үрдүктүк сыаналаан туран, дириг махталбын тиздэбин.

Дьыо
саамай
кырдыа-
бас
олох-
тооһор
бэлэх
тутта-
рыы
түгэнэ.
/семен
жэнд-
ринскэй
түһэриин-
та

Саҥа 50 кыбартыыраллаах дьыэ олоххо киирдэ

Елена МАКАРИНСКАЯ

Биир үөрүүлээх түгэнинэн Ярославскай аатынан уулуссаҥа саҥа 50 кыбартыыраллаах дьыэ аһыллыта буолла. Саҥа дьыэ «Хаарбах туруктаах дьыэлэртэн көһөрүү» бырагырааманан киирдэ.

Үөрүүлээх түгэннэ улуус баһылыга Степан Саргыдаев, СӨ Тутууга министиригэр солбуйааччыга Евгений Афанасьев,

Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Владимир Сивцев, «Сахастрой-групп» ХЭТ генеральной дириэктэрэ Иван Федулов эҕэрдэ тылы эттилэр, саҥа дьыэ ыраас, сылаас буоларыгар баҕардылар. Туттааччыларга наһараадалар туттарылыннылар.

Олохтоохтор ааттарыттан харда тылы Ольга Сивцева эттэ. Киһи: «Саҥа дьыэ кирибиппитинэ, олус үөрэн турабыт. Манньк ыраас, сырдык дьыэлэммитинэн, нэһилиэк, улуус дьы-

һалтатыгар уонна туттааччыларга улахан махталбытын тиздэбит. Чурапчыбыт күнүстэ сайда турарын бары көрө-билэ сылдьабыт. Өссө да саҥа тутуулар дьэндэйэ турдуннар, Чурапчыбыт өрүү үүнэ-сайда, чэчириин турдун», — дьыэ эттэ.

Бэлиэтээн эттэххэ, «Хаарбах туруктаах дьыэлэртэн көһөрүү» бырагырааманан улуус үрдүнэн 2025 сылга дьыэри 216 кыбартыыра, 328 олохтоох, 9286,97 кв м көһөрө хаалла.

Чурапчы киинигэр аспаал суол тыргылынна

Анна ЗАХАРОВА

Нэһилиэкпит үбүлүөйдээх сылын көрсө улуус киининээҥи Ленин аатынан уулуссаҥа аспаал суол олоххо кириитин үөрүүлээх түгэнэ буолла.

Бу балтараа биэрэстэ усталаах суолу тутууга Артуш Шагения салайар «Мегинские автомагистраль» тэрилтэ үлэһиттэрэ аҕыйах кэм иһигэр туттулар.

Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Владимир Сивцев: «Биһиги нэһилиэкпитигэр, атын да нэһилиэккэргэ суол – тыын суолталаах болпуруос. Сыл айы суолу тутууга, өрөмүөннээһингэ болдомто ууран, үгүс өрүттээх үлэ ыытыллан кэллэ. Бу соторутааҥыта Интэринээт томторугар эмиз саҥа аспаал суолу тэлгэтэн үлэһэ киллэрбиппит. Быйылгы сылга өрөспүүбүлүкэтээҥи суол пуондатыттан суолбутун аспааллааһынга 46 мал солк көрүллүбүтэ. Онуоха

«Мегинские автомагистраль» тэрилтэ кыайан, Ленин аатынан уулуссаны сайын устата бэрт хаачыстыбалаахтык тутан бүтэрдилэр. Кэлэр өттүгэр суолбутун тутсарымыҥа былааммыт киһи».

Суолу аһы аалай лиэнтэтин улуус баһылыга Степан Саргыдаев, Саха өрөспүүбүлүкэтин тырааныспарга уонна суол хаһаайыстыбатыгар министиригэр Владимир Сивцев уонна Чурапчы нэһилиэгин баһылыга Владимир Сивцев үөрүүлээх быһыыга-майгыга кырыдылар, дьоро күнүнэн нэһилиэк олохтоохторугар истиг эҕэрдэлэрин тизрилэр.

Улуус баһылыга Степан Саргыдаев: «Улууспут киинигэр, өрөспүүбүлүкэтээҥи, муниципальнай суолталаах суоллары оҥорууга, өрөмүөннээһингэ элбэх үлэ ыытылар. Дойдубут Бэрэсидьиэнэ Владимир Путин соторутааҥыта эппит соруудаҥа туолан, Лена өрүүү туоруур муоста тутулуоҥа. Суол-иис хаачыстыбата үрдээн, айан-сырмы

сылтан сыл тутсан иһэр. Онон өрөспүүбүлүкэбит салалтатыгар, туһааннаах министиристикэ-битигэр барда махталбытын тиздэбит».

Оттон тырааныспар уонна суол хаһаайыстыбатын министиригэр Владимир Сивцев улууспут уонна нэһилиэкпит дьаһалтатын кытта киһикитин өссө да былааннаах үлэни-хамнаһы тэрийсэргэ эрэннэрдэ. Ону тэнэ бу сарсыарда Лена өрүүү туоруур муоста тутууга судаарыстыбаннай экспертизаны ааспытын туһунан үөрүүлээх сонуну үлэһиннэ.

Аспаал суолу олоххо киллэрингэ үлэлэспит үлэһиттэргэ улуус уонна нэһилиэк грамоталара, үбүлүөйдээх анал бэлиэлэрэ туттарылынна.

Ленин аатынан уулуссаҥа тыргылыбыт аспаал суол устун эдэр уонна аҕам саастаах көлүөнэ дьон тимир көлөлөрүгэр олорон нарааттаан кирибиттэрин уруйунан-айхалынан көрүстүбүт.

Бу уонна да атын сонун-нары биһиги социальнай ситимнэргэ биһигэр аабын

Үлэлээх буоллаххына – олоххор тирэхтээххин

Исписэлиис тырыбыната. Дьарыктаах буолуу киин салайааччыта Софрон Осипов үлэ көрдөнөр дьонго көрүллэр көмөлөр тустарынан билиһиннэрдэ

Марфа ПЕТРОВА

Ааспыт нэдиэлэ үлэ уонна үөрэх куурустарын улуустаабы дьаарбанката буолбута.

Бу дьаарбанка уонна Нэһилиэнньэ дьарыктаах буолуу киинин үлэтин-хамнаһын туһунан тэрилтэ салайааччытыттан Софрон Софронович Осиповтан ыйыталастыбыт.

●●● Дьаарбанка түмүгүнэн хас киһи үлэҥэ киирдэ?

●●● Дьаарбанкада улууспут 25 тэрилтэ 112 вакансиянан кытынна. Үгүс вакансия тутуу эйгэлиттэн «Адгезия» ХЭТ, үөрэх, энергетика уонна тыа хаһаайыстыбатын эйгэтин тэрилтэлэриттэн киирбитэ. Дьаарбанка түмүгүнэн 7 киһи үлэҥэ киирэрэ ыгырымы тутта, 4 киһи дьарыктаах буолуу киинин нөҥүө үөрэнэ киирдэ.

●●● Билигин хас киһи учуокка турарый?

●●● Дьарыктаах буолуу киинигэр билигин 104 үлэҥэ суох киһи учуокка турар. Бу ааспыт сыллары кытта тэҥнээн көрдөххө, бидан кыра көрдөрүү буолар. Статистика уорганнара аталларынэн, манньк көрдөрүү

бүтүн өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн бэлиэтэммит. Сүрүн биричиинэнэн, биһиги санаабытыгар, нэһилиэнньэ элбэх араҕата социальнай хантыраах түһэрсэн самозанятай быһыытынан регистрацияланарыттан уонна интэриниэти сатаабаттарыттан буолуон сөп.

Ааспыт сылга 732 киһи учуокка тура сылдьыбытыттан 476-та үлэ булан учуоттан уһуллубута. Быйыл 314 киһи турбутуттан 172 үлэ булан учуоттан таҕыста. Билигин туругунан, улууспут тэрилтэлэрэ 122 аһаҕас үлэ миэстэтэ баарын туһунан биллэрэн тураллар. Үгүс вакансия үөрэх уонна доруобуйа харыстабылыгар тахсар. Холобур, оскуолаларга араас предметтэргэ учууталлар, улуустаабы киин балыһаҕа быраас, бизлэсэр, медицинскэй сиэстэрэ үлэһиттэрэ тийибэттэр. Маны таһынан буҕаалтыр, юрист, экономист, электромонтер, электрослесарь, бизнэс уонна тутуу тэрилтэлэригэр оробуочай вакансиялара аһаҕас тураллар.

Манньк хартыына сыл ахсын катылана турар. Онон оскуоланы бүтэрэлтэрэ чугаһабыт оҕолоох төрөппүттэргэ оҕолорун доруобуйа харыстабылын, үөрэх, тутуу, энергетика эйгэтин үөрэхтэригэр киллэрэллэригэр сүбэллэбит.

●●● Биһиги улууспутугар «Олохтоох каадыры – бырамыысыланнаска» бырайыак тэтимнээтик үлэлиир. Бу чэрчитинэн туох үлэ былааннанарый?

●●● Манньк бырайыак чэрчитинэн туһааннаах тэрилтэлэри кытта үлэ ситимнээхтик тэриллэр. Бу сылга бырамыысыланнаска үлэлиэн бадалаах үлэҥэ суох дьону «Водитель БелАЗ», «Машинист крана»,

«Стропальщик», «Управление торговлей складом» курдук араас категориялаах суоппардарга, улахан тизхиникэ машинистарыгар үөрэттэрэ мыттыбыт.

Бу бырайыак чэрчитинэн медицинскэй көрүүнү ааһы, үөрэнэр кэмнэригэр стипендия, айанныыр ороскуоттара толору төлөнөр. Ону таһынан үлэҥэ киирдэхтэринэ, 17400,0 солк матырыйаалынай көмө оҕоһуллар.

Ааспыт сыл түмүгүнэн, бырайыак көмөтүнэн, 11 ыччат араас бырамыысыланнас тэрилтэлэригэр үлэли киирбиттэрэ. Биллэн турар, манньк тэрилтэлэргэ вакансия ахсаана элбэх, хамнастара үрдүк, ону тэнэ үлэҥэ киирэрэ ирдэбиллэрэ улахан.

●●● Үлэ көрдөнөр дьонго бэриллэр босуобуйа төһө буолан турарый?

●●● Уопсайынан, Дьарыктаах буолуу кииннэрэ нэһилиэнньэҥэ көмөлөрө барыта РФ Конституциятын 37 ыстатыһа-тынан бигэргэммит, үлэҥэ суох буолууттан көмүскэллээх буолууга туһуланар. Ол курдук, үлэбит сүрүн соруга үлэ көрдүүр дьонго үлэ булуналларыгар, үлэһит көрдөнөр тэрилтэлэргэ үлэһит буларга көмөлөһүү буолар. Үлэ көрдөнөр кэмнэ социальнай гарантия быһыытынан алын кээмэйдээх босуобуйа ыйдаабы төлөбүрэ 2100 солкуобай, оттон үрдүк кээмэйдээх босуобуйа 17908,80 солкуобайга тэҥнэһэр. Бу босуобуйалар: алын кээмэйдээх 3 мй устата, үрдүк кээмэйдээх босуобуйа 6 ыйга диэри төлөнүүн сөп. Оттон үлэ көрдөнөөччү бизнсийэҥэ тахсара 5 сыла хаалбыт диэн категорияда киирсэр буоллаҕына, босуобуйа үрдүкү кээмэ-ийинэн 12 мй устата ылан сөп. Туохтан манньк босуобуйа

кээмэйдэ араастаһар диір буоллаҕа, үрдүк кээмэйдээх босуобуйа учуокка турбут киһи бүтэһик 12 мй устата 6 мйтан итэҕэһэ суох үлэлээбит буоллаҕына ананар. Босуобуйа төлөмүт кэмэ үлэ ыстааһыгар ааһыллар.

Маны таһынан, дьарыктаах буолуу киинэ анал бырагырааманан ыччакка идэ таларга профориентация өнөтүн, быстах үлэ миэстэтин, уопсастыбаннай үлэлэри, бэйэ дьыалатын тэринэргэ көмө, сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолорго сыйыгы кэмнэ анал үлэлэри, уһун кэмнэ үлэлээбэтэх дьонго психологическай уонна социальнай адаптацияга көмө уонна да атын өгөлөрү өҥөрөр.

●●● Быйыл туох улалыйылар киирдилэр?

●●● Биір сүрүн улалыйынан – нэһилиэнньэҥэ уонна тэрилтэлэргэ өҥөрөр өгөлөрбүт барыта электроннай ситимнэ толору көстө. Үлэ көрдөнөөччү сайабылланьатын Дьарыктаах буолуу киинигэр www.trudvsem.ru («Работа России» портал) диэн сайт нөҥүө мытар. Тэрилтэ үлэһит көрдөнөрүтэр вакансиятын эмиз бу сайт көмөтүнэн арыйар. Онон үлэҥэ, үлэһиккэ наадылар дьон сайабылланьаларын, вакансияларын хантан бадарар мытар кыахтаньылар. Сайтка киирэллэригэр, «Госуслуги» порталга туттар логиннарынан уонна паролларынан авторизация ааһаллар.

Үөрэх өттүгэр этэр буоллаҕа, быйылгыттан мытыллар куурустар ахсааннара биллэрдик эбилиһнэ. Бу сылга уопсайа 128 үлэҥэ суох киһини үс хайысханан босхо үөрөххэ ытыахтаахпыт. Билигин араас категориялаах суоппардары, иистэниэннэри үөрэтэр куурустарга, «Основы предпринимательской

деятельности», «Управление торговлей и складом», «Мастер по оформлению бровей», «Медицинский регистратор», «Охранник 6 разряда» уонна да атын куурустарга 54 киһи үөрэнэ сылдьаллар. Үөрэммит дьоммүт үгүстэрэ тутта үлэҥэ киирэн иһэллэриттэн үөрэбит.

Ону таһынан, «Демография» национальнай бырайыак чэрчитинэн оробуочай идэлэри таһынан, орто анал эбэтэр үрдүк үөрэхтээх дьонго үрдэтинии куурустара тэрилиннилэр. Холобур, «Оператор 1С», «Социальный работник», «Специалист по персоналу», «Специалист в сфере закупок», «Торгитолог и SMM-специалист», «Интернет маркетинг: введение в профессию маркетолог», «Машинист установок обогащения и брикетирования» курдук сага идэлэр баар буоллулар.

Бу анал бырагырааманан өҥө көрөн олорор ийэлэр, пенсионердар уонна бизнсийэҥэ тахсаллара 5 сыл хаалбыт дьон, ону таһынан 35тэригэр диэри саастаах идэтэ суох уонна аармыйаттан кэлбиттэрэ 4 мй ааһа илик ыччаттар, 35тэригэр диэри саастаах, үөрэхтэрэ бүтэрэ 1 сыл хаалбыт устудьуоннар босхо үөрэнисхтэрин сөп.

Үлэҥэ этиллибит үөрэх куурустара үлэ ырыынагар баар аһаҕас үлэ миэстэлэригэр ананан тэриллэллэр уонна үөрэх түмүгүнэн үлэли киири булгуччулаах.

Ити курдук, дьон дьарыктаах буолуутугар анаан араас хайысханан үтүс үлэ ытытылар. Көмө бырагыраамалар тустарынан сийилин 42-708 нүөмэргэ эрийэн эбэтэр Чурапчы сэлиэнньэтин Ленин уул. 35А-дээх дьэтигэр кэлэн билсисэххитин сөп.

Доруобуйа харыстабыла. Чурапчы улууһугар медиктэр кэккэлэрэ хангыыр

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ

«Хан бадарар дьон олоһун таһымын мэдиссинэ сайдыта быһаарар» диэн бэргэн этин баар. Ол эбэтэр, доруобуйа харыстабылын аныгы эмитиір өгөлөрүнэн дьон төһө туһанар кыахтаахтара олох сайдыытын туоһута буолар. Чурапчы улууһугар сага баараҕай уонна аныгы тутуулаах эбийиэк үлэҥэ киирэрэ кыра кэм хаалла, инникитин сага тэрилинэн хазчылан, улуус олохтоохторо мэдиссинэ билигин өгөлөрүнэн туһаныахпыт диэн эрэлбит улахан.

Оройуоннаабы балыһа салалтатын элбэх тэрийэр үлэтин

түмүгэр Чурапчы сага балыһа-тыгар эмтэнэргэ бары усулуобуйа барыта тэриллэрэ күүтүлэр, итини таһынан улууспут киинигэр мэдиссинэ исписэлистерин бэлэмнээн таһаарар филиал иккис смьын үлэлиир. Ааспыт сылга СӨ Бырабыыталыстыбата Чурапчы балыһа-тын ситэрэргэ улахан болломто-тун уурбута. Ор сылларга тутуута тохтоон турбут эбийиэги «Доруобуйа харыстабыла» бэдэрээлинэй национальнай бырайыак эрэгийинэннээви «2021-2025 сылларга Саха өрөспүүбүлүкэтигэр доруобуйа харыстабылын бастакы сүһүөх звенотун сангарды» бырагырааматыгар киллэрэргэ быһаарбыта. Дьэ, онтон ыла балыһа тутуутун

силигин ситэрин үлэҥэ садаламмыта. Балыһа комплексын бастакы учарата үлэҥэ киириитигэр улуус, оройуоннаабы балыһа салалталарын туруоруулар, СӨ Ил Түмэн докумтааттарын, Чурапчы дьонун этиилэрэ болломтоҕо ымылынна диэххэ сөп.

СӨ Бырабыыталыстыбатын итиэннэ улуус баһылыгын смьлааҕы отчуоттуур мунньагар сылдьан иһиттэххэ, хас биір-дин нэһилиэккэ медик ахсаан тийибэтин туһунан этиилэр киирэллэрэ. Николай Сергеевич Сивцев кылаабынай бырааһынан ананан кэлиэдиһтэн каадыр боппуруодугар улахан болломто уурулунна. Итинэн сиэттэрэн нэһилиэктэргэ, улуус-

пут киинигэр туох идэлээх сага быраастар, сиэстэрэлэр кэлбит-терин билиһиннэрэбит.

Изабелла Ивановна Константинова – гинеколог быраас;

Инна Иннокентьевна Сосина – эпидемиолог быраас;

Игорь Игоревич Харлампиев – поликлиника сэйиэдиһсэй Мария Гаврильевна Жиркова – педиатр быраас;

Сардана Семеновна Стручкова – Хатылы нэһилиэтин терапевт бырааһа;

Петр Егорович Барашков – Армылаах нэһилиэтин терапевт бырааһа;

Евгения Саввична Павлова – Хатылы нэһилиэтин бизлэсэр;

Зоя Егоровна Борисова – Хадаардаабы ФАП сиэстэрэтэ;

Сардаана Петровна Афанасьева – Чакырдаабы ФАП акушерката;

Роксана Владимировна Андреева – Төлөйдөөбү ФАП сиэстэрэтэ;

Татьяна Николаевна Константинова – Мугудай нэһилиэтин терапевт бырааһа.

Дьэ, онон, Чурапчы дьон-сэргэтэ нэһилиэнньэ доруобуйатын тупсарыыга ытытылар үлэҥэ, балыһа тутуутун салгыырга кэмнэргэ быһаарыы ымыллыбытыгар, мэдиссинэ сага өгөлөрүнэн туһанар кыахтаммытарыгар, ыраас, сырдык, аныгы дьэҕэ эмтэнэр буолбуттарыгар өссө да улаханньк махтаныахпыт турдаҕа.

Солбуллубат туруу үлэһит

Үлэ киһитэ. Тыа хаһаайыстыбатын хайысхатыгар биир уустук уонна эппиэтинэстээх үлэ – бэтэринээр идэтэ. Чурапчытаагы бэтэринээринэй управлениеҕа 36 сылын үлэлиир Анастасия Попованы билиһиннэрэбит.

Анна ЗАХАРОВА

Быйыл Ил Дархан Айсен Николаев өрөспүүбүлүкэҕэ Үлэ сылынан биллэрэн турар. Онон ханнык баҕарар эйгэ үлэһиттэригэр хаһаангытааҕар да болҕомто ууруллан, киһилэр олохторун, үлэлэрин таһымын үрдэтиигэ, чэпчэтиигэ, хамнаһы үрдэтиигэ, үлэ усулуобуйатын тупсарыыга, киһилэр идэйдэлэрин олоххо киллэрингэ араас хайысхалаах үлэ-хамнас ытыллар. Оттон биһиги, информацияны киэҥник тарҕатар эйгэ үлэһиттэрэ, биллэн турар, бастыҥ үлэлээх дьоммутун-сэргэбитин сырдатый-сүрүн сорукпут.

Аптекаҕа үлэ үгэнигэр.

Тыа хаһаайыстыбатын хайысхатыгар биир уустук уонна эппиэтинэстээх үлэлээх – бэтэринээрдэр буолаллар. Киһилэр өнгүрүк куйааһы, бытарҕан тымыныны аахсыбакка, ардаҕы ардах диэбэккэ, сииктээх, иччээй хотоннору кэрийэн соруктаах үлэлэрин толороллорун, ыгырыыга сылдьан дьиз кыылларын эмтииллэрин, ардыгар уустук да эппэрээсчээлэри онороллорун үгүспүт санаабытыгар да баттатан көрбөт буолуохтаахпыт. Төһөлөөх элбэх үлэһит бу идэни баһылаан, олохторун тухары “көстүбөт фронт” бэриниилээхтик үлэли-хамсыы сылдьалара буолуой?

Биир оннук киһинэн Чурапчытаагы бэтэринээринэй управлениеҕа билигин лабораториянан үлэли сылдьар Анастасия Федоровна Попованы ааттыахха сөп. Кини бу тэрилтэҕэ үлэлээбитэ номнуо 36-с сылыгар барда.

Анастасия Федоровна исписэлиис быһыытынан ханнык баҕарар үлэттэн толлон турбакка, салайааччыта ханна аныырынан, туһааннаах үлэтигэр түргэнник ылсан иһэрин, үрдүк көрдөрүүлэри ситиһэрин бииргэ үлэлиир кэллиэгэлэрэ бэлиэтииллэр, эдэр үлэһиттэргэ уопуттаах наставбыннык, эрэллээх кэллиэгэ быһыытынан ылыналлар.

Кини ситиһиһлээх, өр сыллаах үлэтин “Саха Өрөспүүбүлүкэтин бэтэринээринэй сулууспа туйгуна” аат, Арасыйаа Бырабыыталыстыбатын Махтал суруга

уо.д.а. өрөспүүбүлүкэттэн, улуустан анааһыт үрдүк наҕараадалар туоһулууллар. Бу күнүмүргэ үлэтин үгэнигэр сылдьар үлэһити көрсөн, кылгастык кэпсэтэ түстүбүт.

●●● Анастасия Федоровна, дорообо! Бастатан туран, ааҕааччыларбытыгар ханна үөрэнэн, бу идэҕин баһылаабыккын, үлэлээбит кэмнэрин туһунан сырдата түс эрэ.

●●● Мин 1980с. Чурапчыга ахсыс кылааһы бүтэрээт, Төһүлүтээҕи ОПТУга бэтэринээрдэри бэлэмниир отделениеҕа үөрэнэ кирибим. Онно үс сыл үөрэнэн, ситиһиһлээхтик бүтэрэн, Хадаарга осеминатор быһымынан ананан үлэлээбитим. Икки сыл үлэлээн баран, дьиз кэргэним балаһыанньатынан, Чурапчыга кэлбитим. Икки сыл идэбинэн буолбакка, атын тэрилтэлэргэ үлэлээн баран, дьиз, олохтоохтук 1987сылтан идэбинэн улуустаагы бэтэринээринэй управлениеҕа кириэн, күн бүгүмүгэ диэри үлэли сылдьабын.

●●● Эн үлэлээбитигэр тухары, бу тэрилтэҕэ ханнык баҕарар идэттэн чаҕыйбакка, барытыгар ылсан үлэлээн иһэргин бииргэ үлэлиир кэлэктиибин киэн тутта бэлиэтиир. Онон эдэрдэргэ бастыҥ наставбыннык, уопуттаах, солбуллубат үлэһит быһымынан сымаланаргын истэбин.

●●● Бастаан манна, оччолорго ветупуун диэн ааттанара, санитарбыһытынан үлэбин саҕалаабытым. Оччотообута сибээс диэн мөлүтөх этэ – төлөпүүнэ суох дьон сүөһүлэрэ, сылгылар, о.д.а. дьиз кыыла марыйдаһына, ыалларыгар тахсан эбэтэр манна кэлэн ыгыраллара. 80-90-с сылларга аҥаардаас улуус киинигэр 3000-тан тахса ынах сүөһү баара. Олорго быһыы оноруу, хааннааһын, эмтээһин-томтоолун, вызовка сылдыһы үгүс сыраһы, түбүгү эрэйэрэ. Аны такси суоҕа, тэ-

рилтэбитигэр массыына да көрүлүбэтэ. Онон кыһыннары-сайыннары Чурапчы биир уһугуттан биир уһугар диэри сатыы сылдьыталыыр түгэн үгүс буолара. Эдэр сылдьан, эйбээс сыһыаннаах, уопуттаах үлэһиттэргэ, үтүө салайааччыларга түбэһэн, киһилэр сүбэлэринэн, ыйылырыннан-көрдилэринэн, бэтэринээр уустук үлэтин толору баһылаан, баччааҥна диэри үлэлээн кэлэҕим. Ол курдук, сэбиэдиһсэйбин Валентина Ивановна Сибирякованы, Дария Семеновна Попованы, Варвара Семеновна Иванованы дириг махталынан ахтабын. Уопсайынан, үлэлээбитим тухары илээх кэлэктиипкэ, сатабыллаах салайааччыларга түбэһэн үлэлээбитим – дьолум диһибин.

Кэлин 2003-2019 сс. аптекарынан ананан үлэлээбитим. Онтон билигин төрдүс сылбын лабораториянан үлэли сылдьабын. Бэйэҥ идэн сүһүнүнэн, тэрилтэҕэр ханнык баҕарар үлэҕэ бэйэҥин холонуу, идэни уларытан үлэлээһин киһизэхэ ураты туруту, идэн таһымын үрдэтиигэ санга хардыылары, сонун көрүүлэри, киэҥ билиини-көрүүнү биэрэр.

●●● Тэрилтэбитигэр билигин сүрүн кыһалҕабыт тугуй?

●●● Эдэр исписэлиистэр тийибэттэр. Хамнас кыра соҕус, улуус киинигэр олорор дьиз көрүлүбөт буолан уһуннук тохтооботтор. Билигин сорох нэһиликтэригэр бэтэринээрдэр тийибэттэр. Анал идэлэргэ ыччаат дьинэр, үөрөнэр эрээри, түбүктээх, марахан үлэттэн саллан, идэлэринэн буолбакка, атын тэрилтэлэргэ үлэлээччи үгүс. Онон хамнаспытын үрдэтэллэрэ буоллар диэн үлэһиттэр барыбыт баҕа санаата.

●●● Ханнык баҕарар үлэһит мүччүргэниэх сырыыга, эбэтэр олус чаҕыйхайдык өйдөөн хаалбыт түгэнирдээх буолааччы. Эйиэхэ да, бука, оннук сырыылар аҕыйаҕа суохтара буолуо?

●●● Уопсайынан, сүөһүгэ

диагноз туруорар олус уустук. Кымылга киһи туга ылдыбытын, хайдах туруктааҕын хаһаайына эрэ кэпсиринэн сэргээн быһаарабын. Аан бастаан үлэли кирибит сылбар, өнгүрүк куйаас сатыылаан турдаһына, биир ыал ынахтарын, аанньа аһаабат буолбутун иһин, көрдөрөөрү ыгырдылар. Ону бастаан харыҥа үлэлээбөт буолбут диэн быһааран эмтэни сатаатым. Ынахпыт күн ахсын турута мөл-төөн иһэр, моонньо уонна моонньун тымырдара иһэн бардылар. Ону сэбиэдиһсэйбэр Валентина Ивановнага этэн, иккиэн көрө тийдибит. Баҕар, тимир ыйыс-тыбыта буолуо диэн магнит ыйыһыннаран көрдүбүт да, күт-түөннээх түмүгү ылбатыбыт. Онон салгымырга диэн быһаарыныы ылыныбыт. Оо, онно баар этэ – ыаллар батаамалаах, үүттээх ынахтарын өлөртөрөн баран, туох да түмүгү ситиспэккэ, хаһаайынтартан сангарылымы, сэмэлэни куттала! Бэтэринээрдэр ылдьан өлөрүлүбүт сүөһүнү астааһыныга тэнгэ сылдьыһан хайаан да диагноз туруорар эбээһинэстэрэ буоллаҕа. Онуоха бастаан ынахпыт иһин-үөһү, ханнын көрдүбүт. Барыта ып-ыраас, баас-үүт, иринэ суох. Тыгатын, сүрэҕин көрдүбүт – эмиз туох да улахан сүһүрүүнү булбатыбыт. Куттал-

Москваҕа ытыллыбыт “Золотая осень” быыстапкаҕа.

быттан ытамныһыан ылабын. Онтон Валентина Ивановна: “Төбөтүн арыһан көрдүг дуо?” – диэн ыйытта. Тийээн аны төбөтүн, моонньун ырыттыбыт. Онуоха тылын түгэтин хаспыппар, туох эрэ кыбыс-кытаанахха иҥинним. Ону син өр бодууустаһан хостообуппут – ынахпыт таас ыстакаан аҥаарын ыйыстан кэбиспит эбит.

Онон хаһаайыттар сөпкө быһаарыныы ылбыппытын иһин улаханньык махтаммытара. Син туһаҕа таҕыстаҕа, страховка харчытын ыллахтара дии. Арай онно туох да түмүгү ситиспэтэхпит буоллар, ол ыаллары көндөй ороскуокка тэбэн улаханньык сэмэлэниэ этим.

Аны биирдэ, уонча сыллааҕыта, кыайан төрөөбөтөх ынаҕы управление кэлэктиибин сүрүн үлэһиттэра, начаалынныкпыт Прокопий Иннокентьевич Старостин кытта тийээн, суукка аҥаара кэм устата эпэрээсчээлээн быһаабыһпыт.

Снаемскай игирэ ыйырдэр үөскээн моһуогурбут эбит. Ол ынахпыт этэнгэ буолан күһүн идэлээбиттэр этэ. Итинтэн атын түгэниэр элбэхтэр.

●●● Оттон үлэҕэр саамай өйдөөн хаалбыт үтүө түгэниг тугуй?

●●● 2019 с. Москваҕа ытыллыбыт “Золотая Осень” быыстапкаҕа үһүе буолан баран кэлибит олоҕум биир саамай умнуллубат түгэнэ буолар. Араас дойдулар өнгөрөн таһаарбыт бородууксуйаларын, иһтэр араас борудуа сүөһүлэрин көрөн астынан кэлбиппит. Бэйэбит эмкэ-томко үлэлэһэр буолан, Мосароген курдук улахан хампаанньалары кытта көрсөн ыйыталаһан, илэ харахпытынан көрөн, уопут атастаһан, кэлбиппит.

●●● Дьиз кэргэниг туһунан кылгастык билиһиннэр эрэ.

●●● Кэргэним Валерий Иннокентьевич суоппарынан үлэлээн баран, билигин бизнсийэҕэ ололор. Үс оҕолоохпут. Улахан кыыспы. Светлана туспа ыал. Дизайнер үөрэхтээх. Кыра кыһым Мотрена туйахпын хатаран, Бэтэринээринэй управлениеҕа эпизоотолог бырааһынан үлэли сылдьар. Уолбут Валерий Хиоуга горнай үнүстүүккэ үөрөнөр.

●●● Дьиз хаһаайкатын быһымытынан ордук ту-гуан сөбүлээн дьарык-танабын?

●●● -Кыралаан, наада буоллаһына, бэйэбэр, чугас дьоммор иистэнэбин. Онуруот аһын арааһын олордорбун сөбүлүүбүн. Сайынын кууруссса, индюк атыылаһан иитэбит.

●●● Одоххор тутуһар де-виһин?

●●● “Саҥа саҕалааһынтан чаҕыйбакка, киһи сатыырын са-тыахха, уустуктартан толлубак-ка, иһиниг хоту баран иһиэххэ”.

●●● Анастасия, кэпсээ-ниг иһин махтал. Дьиз кыылларын доруобу-йатыттан дьон-сэргэ до-руобуйата эмиз быһаччы тутулуктаах. Онон уустук уонна эппиэтинэстээх үлэҕэр өссө үрдүк ситиһиһлэ-ри, дьон-сэргэ махта-лын куруутун ыла тур!

Көһөрүллүү ыар кэмэ умнуллуо суоҕа

Хоту көһөрүллүү 81 сылыгар. Балабан ыйын 19 күнэ - Хоту көһөрүллүү кыттылаахтарын ахтар-саныыр Кэриэстэбил күнэ.

Людмила ГОРОХОВА

Аҕа дойду Улуу сэриитин ыар кэмигэр 1942 сыллаахха Чурапчы оройуонун 41 холкуобуна, 5318 киһи партия Обкомун бюротун атырдыах ыйын 11 күнүнээҕи 213N-дээх уураабынан, күөс өттүнэн хаһан да харахтаан көрбөтөх Хоту оройуоннарыгар – Кэбээйигэ, Эдьигээнгэ, Булуҥга балык булдулар көһөрүллүүгэ утаарыллыбыттар.

Икки бастакы сылларга тоҥон-хатан, хоргууан өлүү үгүс этэ. Кэбээйигэ икки сыл устата 1248 киһи өлбүтэ. Онтон үс оройуонга 2 тыһыынча кэринэ киһи суорума суолламмыта. Оройуон сэрии иннинээҕи нэһилиэнньэтин 46 сыл буолан баран ситиспитэ.

Быйыл балабан ыйын 19 күнүгэр күөс өттүнэн Хоту көһөрүллүү 81 сыла буолар. Бу күн хас биридди нэһилиэккэ анал тэрээһиннэр, ахтан-санаан ааһы, көһөрүллүү пааматынньыктарыгар сибэкки дьербөтүн ууруу буолуоҕа. Оскуолаларга иитэр-үөрэтэр,

үйэтитэр сыаллаах көһөрүллүү бэтэрээннэрин кытта көрсүһүү, линейкалар, кылаас чаастара ытыллыахтара. Маны таһынан анал мунуктар тэриллэхтэрэ. Дэкээдэ чэрчитинэн бэтэрээннэр медицинскэй көрүүнү ааһыахтара, "Көһөрүллүү" түмэлгэр сыалдыахтара, эдэр ыччат кинилэргэ тимуровскай кемелеру оҕоруохтара. "Айылгы" духуобунай сайдыы кинигэр «Вечная память народа» киинэни көрдөрүүхтэрэ, киин библиотэикэдэ кинигэ быыстапкатын тэрийиэхтэрэ.

Дойдубут, чуолаан биһиги улууспут устуоруйатын биһир умнуллубат ыар кэрчигин үйэтитэр, биһир дойдулаахтарбыт оччотооҕу олохторун, эр санааларын холобур оҕостон, кэлүөнөттэн-кэлүөнүгэ тириэрдэр биһиги бары ытык иэспит.

«Көһөрүллүү – бу быһымах дьаһаллартан тахсыбыт биһир эрэ оройуон алдьархайа буолбатах. Бу саха норуотун бүтүүнүн умнуллубат трагедията. Бу биһиги норуотпут устуоруйатыгар биһир хара страницанан буолуоҕа» диэн Өрөспүүбүлүкэбит бастакы Бэрэсидьиэнэ Михаил Николаев бэлиэтээн туран, үйэтитигэ, үлэни-хамнаһы тэрийиңгэ үгүс хайыскалаах сороктары туруорбута.

КӨҮӨРҮҮ

В. Дьячковский

Хоту көһөрүү сураҕа
Хонго сайылык ыалыгар
Холорук буолан кирибитэ...
Ол кытаанах дьаһалга
Утарсар бобуулаах буолбута,
Көһөргө күһэллэн ыкпыта...

Төрүт буортан арахсыы,
Харах уулаах хомунуу
Алаһа дьэни хаалларан,
Айан суолун тутаммыт,
Тахсар аартыкпыт мастара
Хонкуһан атаара хаалтара...

Хоту көһөрүү содула –
Сатабай дьаһал түмүгэ.
Дьиз кэргэн эстиитэ,
Тулааһа хаалыы дьылҕата.
Тымынаахтар олоххо эрэлбит
Быстар күнэ кэлбитэ.

... Оо, үөрдүбүт да этэ,
Өрөгөй күнэ үүмүтэ!
Дойдубут угуулар куолаһа,
Борохуот ыгырар хаһыта!
Үлүскэн үөрүүбүт бэлиэтэ
Сүрэхпит битийэ төппитэ!

Сайылык мүүттээх салгына
Сүрэххэ, сүһүөххэ билиннэ!
Алаастыт күөрэгэй чыгыаҕа
Өрөгөй ырыатын ыллаата,
Олоххо эрэли албаата,
Көхтөөх үлэҕэ ыгырда!

Кэнчээри ыччакка анааммын,
Күөрэгэй күнүүн көрсүһөр
Күөх кырдал нучурутар
Алгыс сиэрин толорон,
Аастыт олохпут бэлиэтин –
Мэҥэ таһы туруордум.

АХТАН-САНААН ААСТЫБЫТ

Василий Петров – Айыы

Оҕо сааһым доҕотторо
Ордон хаалбыт тобохторо
Онтон-мантан хомуллан,
Манан баттах кырдыаҕастар
Манна бүгүн муһуннулар.
Кыра саастаах да сырытталлар,
Уоттаах сэрии сылларыгар
Тыылга төһүү үлэһиттэр.
Убайдарын, аҕаларын
Суохталпакка салбыттар.
Күүс өттүнэн көһөрүүгэ
Күрүгүмүнэн үүрүллэннэр,
Тонугу-хатыы, аччыктааһын
Сорун-мунун билбиттэр,
Ыар сүтүгү көрсүбүттэр.
Манна бүгүн муһуннулар
Тайах мастаах кырдыаҕастар
Аастыт олох кэрчиктэрин,
Аһы-һулуун түгэннэрин
Ахтан-санаан ааһаары.

Сонуннары
сайтка ылар
аарыт

Окружная избирательная комиссия Чурапчинского одномандатного избирательного округа № 30 по выборам народных депутатов Республики Саха (Якутия) седьмого созыва

РЕШЕНИЕ № 43

13 сентября 2023 года

О результатах выборов Чурапчинского одномандатного избирательного округа №30 по выборам народных депутатов Республики Саха (Якутия) седьмого созыва

На основании протокола Чурапчинской окружной избирательной комиссии №033 от 12 сентября 2023 года о результатах выборов Чурапчинского одномандатного избирательного округа №30 по выборам народных депутатов Республики Саха (Якутия) седьмого созыва, согласно которому в голосовании приняли участие 10230 избирателей, руководствуясь статьями 80 Закона Республики Саха (Якутия) «О выборах народных депутатов Республики Саха (Якутия)», Чурапчинская окружная избирательная комиссия, решает:

1. Признать выборы Чурапчинского одномандатного избирательного округа №30 по выборам народных депутатов Республики Саха (Якутия) седьмого созыва состоявшимися и результаты выборов - действительными.

2. Признать избранным депутатом Чурапчинского одномандатного избирательного округа №30 по выборам народных депутатов Республики Саха (Якутия) седьмого созыва: Поисеев Дмитрий Николаевич, получившего 6288 голосов избирателей, что составляет 61,47% процента от числа избирателей, принявших участие в голосовании;

3. Опубликовать настоящее решение, а также данные о числе голосов избирателей, полученных каждым из зарегистрированных кандидатов в народных депутатов Республики Саха (Якутия) седьмого созыва, в средствах массовой информации (прилагаются).

Председатель окружной
избирательной комиссии
Никитина Д.Е.,
Секретарь окружной
избирательной комиссии
Деллохова-Никитина В.С.

ТЕРРИТОРИАЛЬНАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)

РЕШЕНИЕ № 42

14 сентября 2023 года

О результатах выборов депутатов улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) восьмого созыва по одномандатным и многомандатным избирательным округам

На основании протокола территориальной избирательной комиссии от 11 сентября 2023 года о результатах выборов депутатов улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) восьмого созыва по одномандатным и многомандатным избирательным округам, согласно которому в голосовании приняли участие (8615) избирателей, руководствуясь статьями 82 и 88 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», территориальная избирательная комиссия, решает:

1. Признать выборы депутатов улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) восьмого созыва по одномандатным и многомандатным избирательным округам состоявшимися и результаты выборов - действительными.

2. Признать избранными депутатами улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) восьмого созыва по одномандатным и многомандатным избирательным округам:

1. Пахомов Спартак Васильевич, Алагарско-Бахсытский округ, (416 голосов) 88,89%
2. Захаров Дмитрий Егорович, Мугудайско-Телейский округ, (520 голосов), 80,99%
3. Анемподистов Егор Егорович, Хаяхсытско-Чакырский округ, (343 голосов), 67,65%

4. Платонов Василий Николаевич, Усун-Кюельский округ, (435 голосов), 89,69%

5. Попов Дмитрий Иванович, Арылахско-Кытанакский округ, (247 голосов), 65,34%

6. Павлов Данил Данилович, Мындагайский округ, (376 голосов), 91,04%

7. Собакин Семен Иванович, Соловьевско-Болтогинский округ, (403 голосов), 85,56%

8. Архипов Борис Петрович, Хоптогинско-Хадарский округ, (377 голосов), 48,58%

9. Готовцев Иннокентий Иннокентьевич, Хоптогинско-Хадарский округ, (351 голосов) 45,23%

10. Аржаков Антон Алексеевич, Ожунунско-Хатылынский округ, (356 голосов) 43,41%

11. Атласова Ульяна Николаевна, Ожунунско-Хатылынский округ, (382 голосов), 46,59%

12. Атласов Сергей Николаевич, Новгородовско-Центральный округ, (246 голосов), 18,57%

13. Оконешиников Яков Павлович, Новгородовско-Центральный округ, (828 голосов), 62,49%

14. Попов Николай Николаевич, Новгородовско-Центральный округ, (194 голосов) 14,64%

15. Егоров Алексей Гаврильевич, Когалинский округ, (488 голосов), 58,30%

16. Посельский Юрий Павлович, Когалинский округ, (269 голосов), 32,14%

17. Архипов Иннокентий Николаевич, Марыкчанско-Чаранский округ, (320 голосов) 21,43%

18. Иванова Екатерина Семеновна, Марыкчанско-Чаранский округ, (451 голосов), 30,21%

19. Новгородов Сергей Серафимович, Марыкчанско-Чаранский округ, (270 голосов), 18,08%.

3. Опубликовать настоящее решение, а также данные о числе голосов избирателей, полученных каждым из зарегистрированных кандидатов в депутаты улусного (районного) муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия) восьмого созыва.

Председатель территориальной
избирательной комиссии
Никитина Д.Е.,
Секретарь территориальной
избирательной комиссии
Деллохова-Никитина В.С.

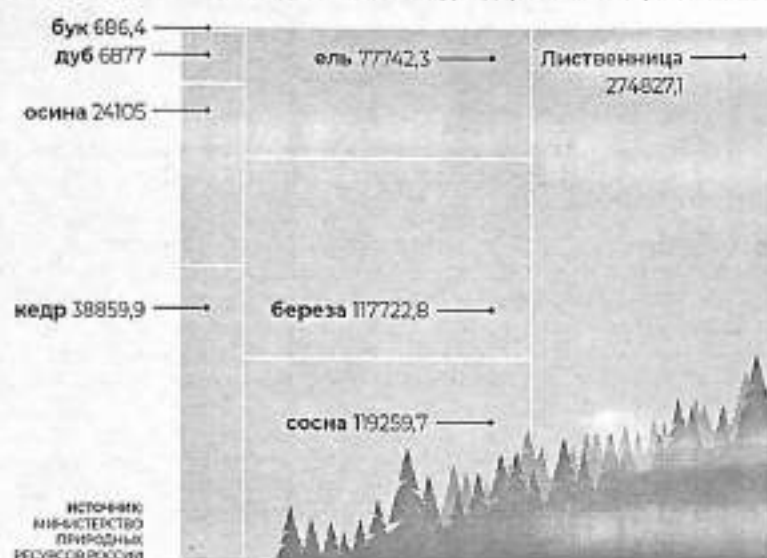
17 сентября отмечается День работников леса

Инфографика. Осенью мы отмечаем День работников леса. Праздник тех, чье призвание — защищать и преумножать зеленые богатства не только нашей страны, но и нашей планеты.

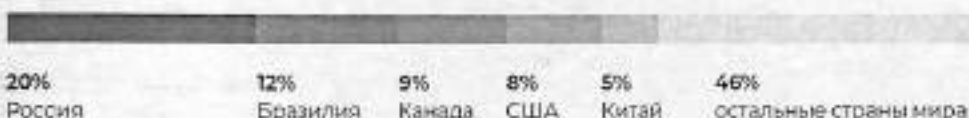
Где сосны рвутся в небо, где был живёт и небыль

Символ России – не березка

Площади основных видов деревьев в РФ (в тысячах га)

Россия – первая в мире по площади лесов. Все леса в мире (в процентном соотношении)

Самым лесистым регионом России является Иркутская область, где леса занимают 82,3% от всей площади региона.

- 1703 - Петр I закрепил право собственности на лес за государством.
- 1722 - Для охраны лесов создана вальдмейстерская служба.
- История лесного хозяйства в России
- 1802 - Александр I утвердил первый в истории России Лесной устав.
- 1826 - Созданы лесничества.
- 1888 - Александр III издал указ «О сохранении лесов».
- 1918 - Вышел Декрет «О лесах». Создана сеть лесхозов и леспромхозов.
- 60-е годы - создана структура государственных комитетов по лесному хозяйству, управлявших лесным хозяйством страны.

Үтүө холобур. Чурапчыга сөбүмэр оҕуруоттаах аҕас-балыс Захаровалар

Анна ЗАХАРОВА

Чурапчы нэһилиэгин Мурун Тыымпыа түөлбө олохтоохторо, аҕас-балыс Татьяна уонна Надежда Захаровалар тиэргэннэрин иһигэр сайын ахсын араас сиздэрэй сибэки сириэдийэр, оҕуруот аһын арааһа өлгөмнүк үүнэр, эгин

бэйэлээх ураты декоративнай мастер көрбүт эрэ киһи хараһын манньыталлар.

Быйыл Татьяналаах Надежда арбузтара, тыквалара өлгөмнүк үүммүт. Икки эрэ уктан 10-ча тыкваны, 12 уктан 20-чэ арбуһу ылбыттар. Аны яблоня маһы боруобалаан үүннэрэн, дьаа-

былыка амсайбыттар. Кукуруза үүннэрэн боруобалаабыттар силигилини сиппит. Виноградтарын угун быйыл санардыбыттар.

Надежда Николаевна билиһиннэрбитинэн, урут төрөппүттэрэ баар эрдэҕиттэн, оскуолаҕа үөрэнэр кэмнэриттэн оҕуруот аһын үүннэринэн

сөбүлээн дьарыктаналлар эбит. Аҕалара олорпут мастара билигин силигилээн турарын көрөн, оччотообу оҕо саастарыгар эргиллэллэр. Кэлин «Чурапчы» сопхуоска Ньидьилигэ балтынаан Татьяна Николаевналар оҕуруокка үлэлини сылдыбыттар.

Кэлин аҕас-балыс сөбүлүүр

дьарыктарын умнууга хаалларбакка, садаһа көрүг оҕуруот аһын, талахтары үүннэрэн, сылтан сыл элбэтэн, дьоннорун-сэргэлэрин үөрдэллэр, көрбүтү эрэ сөхтөрөллөр.

Манна сыйыран эттэххэ, 2010 сыллаахха мытыллыбыт «Тиэргэн» улуустаагы куонкурска үлүс миэстэни ылбыттар.

Татьяна Захарова кыһынаан Маашалын өлгөм үүнүүнү ылан ырдуптар.

Эбэрдэлиибит

Күндү киһибит, халын хаххабыт, эрэллээх эркин-мит – кэргэним, эһэбит Фанис Шарипзянович Сабирзяновы үбүлүйдээх күнүгүнэн эбэрдэлиибит!

Эдэркээн бэйэн дьыбыт боруугун атыллыахпыттан күн бүгүн биһиги тустуугар ахсаабат кыһамныын иһин мунура суох барҕа махталбытын тиздэбит!

Ханнык баҕарар түгэнгэ эн ураты кыһамныын, болломтон, үтүө баҕа санааларын арыаллыыр, биһигини үөрдэр, күүс эбэр, үчүгэйгэ кынаттыыр.

Ыалдьыма, санаарбаама, биһигини кытта өссө даҕаны өр кэмнэргэ бэйэбин харыстанан, үөрэ-көтө сылдьаргар баҕарабыт!

Эйигинэн кизин туттабыт, сырылааччы сыллыбыт!

Кэргэним, оҕолорун, сизиннэрин.

УЧАСТКОВАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ ИЗБИРАТЕЛЬНОГО УЧАСТКА № 658

РЕШЕНИЕ № 21

11 сентября 2023 года

О результатах выборов главы МО «Арылахский наслег» Чурапчинского улуса (района) РС (Я)

На основании протокола избирательной комиссии от 10 сентября 2023 года о результатах выборов главы МО «Арылахский наслег» Чурапчинского улуса (района) РС (Я), согласно которому в голосовании приняли участие 182 (сто восемьдесят два) избирателей, руководствуясь статьями 82 и 88 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», участковая избирательная комиссия, решает:

1. Признать выборы главы МО «Арылахский наслег» Чурапчинского улуса (района) РС (Я) состоявшимися и результаты выборов – действительными.

2. Признать главой МО «Арылахский наслег» Чурапчинского улуса (района) РС (Я):

1. Янца Антона Андреевича, получившего 142 (сто сорок два) голосов избирателей, что составляет 78 (семьдесят восемь) процента от числа избирателей, принявших участие в голосовании;

3. Опубликовать настоящее решение средствами массовой информации.

Председатель избирательной комиссии
Борисова Л.И.,
Секретарь избирательной комиссии
Харитонов Т.Н.

УЧАСТКОВАЯ ИЗБИРАТЕЛЬНАЯ КОМИССИЯ ИЗБИРАТЕЛЬНОГО УЧАСТКА № 673

РЕШЕНИЕ № 25

11 сентября 2023 года

О результатах выборов главы МО «Телейский наслег» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)

На основании протокола избирательной комиссии, организующей подготовку и проведение муниципальных выборов, от 10 сентября 2023 года о результатах выборов главы муниципального образования «Телейский наслег» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия), согласно которому в голосовании приняли участие 284 (двести восемьдесят четыре) избирателя, руководствуясь пунктом 91 статьи 26 Федерального закона «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», статьями 81 и 88 Закона Республики Саха (Якутия) «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)», избирательная комиссия, организующая подготовку и проведение муниципальных выборов, решает:

1. Признать выборы главы муниципального образования «Телейский наслег» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) состоявшимися и результаты выборов – действительными.

2. Признать избранным главой МО «Телейский наслег» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия) Николаева Игоря Владимировича, получившего наибольшее число голосов избирателей – 160 (сто шестьдесят), что составляет 56 (пятьдесят шесть) процента от числа голосов избирателей, принявших участие в голосовании.

3. Опубликовать настоящее решение, а также данные о числе голосов избирателей, полученных каждым из зарегистрированных кандидатов на должность главы муниципального образования «Телейский наслег» Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия), в средствах массовой информации.

Председатель избирательной комиссии
Деллохов А.В.

Кэриэстэбил

Мэлдьи өйдүү-саныы сылдыахпыт

Күндү тапталлаах оҕом, кэргэним, амарах аҕабыт, бырааппыт, убайбыт **Сивцев Дмитрий Иванович** бу дьыл, балабан ыйын 12 күнүгэр ыараханлык ыалдьан биһиги кэккэбиттэн туораабыта 40 хонуға туолла.

Оҕом тохсунньу 3 күнүгэр 1985с. үһүс уол оҕонон кэлбитэ. Чурапчы биир томторугар икки убай, биир балыс ортотугар дьоллоох оҕо сааһа ааспыта. Аҕата эрдэ өлөн, 13 сааһыттан соҕотох ийэҕэ улааппыта. Тохсус кылааһы бүтэрэн баран, Дьокускайдаабы художественной училище прикладной отделениетыгар киирэн, үс сыл үөрэммитэ. Дипломун бизе сыанааҕа көмүскээн үөрдүбүтэ.

Маһынан уһанар дьобурдаах буолан, ИП Саввин миэбэли онгору мастарыскайга үлэтин саҕалаабыта. Оччолорго үлэлэрэ-хамнастара олус таһаарылаах этэ – хоту улуустарга тийэ миэбэл онгоро бараллара. Сыахтара тохтообутун кэнниттэн ДЭСкэ, «Чурапчы» ТХПКҕа үлэли сылдыбыта. Онно бииргэ үлэлэбит кырдыаҕас үлэһиттэр миигин көрүстэхтэринэ, Диманы мэлдьи сураһан ааһаллара. Ол сылдьан, «В» категориялаах суоппар идэтин баһылаабыта. Ол кэмтэн саҕаламмыта – улахан массыына уруулун тутан, ыраах улуустарга айана.

Тапталын көрсөн, ыал буолан, уоллаах кыыс оҕолонон, икки хостос кыбартыыра атылаһан, дьыс-уот туттан, дьон сизринэн олохторун онгостон барбыттара. «Сырдык» диэн дьобус тэриптэҕэ өр кэмтэ бурувик суоппарынан үлэлээтэ. Саха сиригэр бары оройуоннарыгар ыйы-ыйдаан командировкаҕа сылдыара, сыалларын ситэн, үөрэн-көтөн кэлэллэрэ. Айылҕа кэрэ кестүүлэрин хаартыскаҕа, видеоҕа түһэрэн ытара. Дьэ, кырдык, биһиги көрбөтөх кэрэ сирдэрбитин көрөн үөрэрэ, сахатын сиригэр айылҕатынан кизин туттара. Иллэн кэмигэр бултуура, балыктыыра, байанайдаах булчут этэ. Хас сылдыбыт сиригэр ахсын, сахалыы сизри-туому туһунан, хайаан да айах тутан аһатара, сиргэ-уокка махтана сылдыар үгэстээтэ. Оҕом барахсан үгүс былааннаах этэ. Онуоха, хомойох иһин, 2022с. ыарахан ыарыы буулаан, элбэх баҕа санаалара туолбатабыттан кыһыйабыт, хараастабыт. Ыараханлык ыалдьыбытын бары да соһуйа, хомойо истибиллит. Ол кэмтэн күндү киһибит олобун туһугар күүскэ турган туруулаһыппыт. Кини эрэлин сүтэрбэккэ, жүстээх санааны ылынан Согуруу Кэриэйэҕэ тийэ эмтэнэ бара сылдыбыта, ыарахан эпэрээссийэни ааспыта, 10 ыйы

быһа күүстээх эминэн эмтэммитэ. «Үтөрүөм» диэн олобун тигэх күннэригэр дьэри эрэлин сүтэрбэттэ. Ол эрэри ыар ыарыы убаарабата...

Оҕом барахсан олобун аҕыйах да кэм устата уһатан, эрэл кыһамын сахпыт, күүскэ өйөөбүт-көмөлөспүт биир дойдулаахтарбар истин махталбын тиздэбин.

Күндү тапталлаах оҕом, кэргэним, аҕабыт, бырааппыт, убайбыт, тыыннаахпыт тухары эн биһиги сүрэхпитигэр куруутун баар буолуок. Олобун тухары биһигини хомоптобун, мэлдьи көмөлөһө, үөрэ-көтө, бултуу-алтыы, үлэли-хамсыы сылдыбытың. Эн сырдык мессүөнгүн умнуохпун суоҕа, өрүү өйдүү-саныы сылдыахпыт. Күндү көмүспүт, быдан дьылларга быраһаай, төрүт буорун сымнаҕас суорбаан, тэллэх буоллун!

Ийэтэ, кэргэнэ, оҕолоро,
убайа, балта, аймахтара.

КУТУРҔАН

Тапталлаах күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, СӨ үөрэхтээһинин Бочуоттаах бэтэрээнэ, Учууталлар учууталлара, Чурапчы улуутун Бочуоттаах олохтооҕо, норуот маастара **САННИКОВА Аграфена Игнатьевна** бу дьыл, балабан ыйын 8 күнүгэр олохтон туораабытын диригиник курутууан туран бары билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, сизиннэрэ, хос сизиннэрэ.

Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо, тыыл, үлэ бэтэрээнэ, Саха Өрөспүүбүлүкэтин үөрэхтээһинин Бочуоттаах бэтэрээнэ, Учууталлар учууталлара, норуот маастара, Чурапчы улуутун Бочуоттаах олохтооҕо

САННИКОВА Аграфена Игнатьевна

ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сизиннэригэр, аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчы улуутун дьаһалтата, дьокутааттарын уонна бэтэрээннэрин Сэбиэтэ.

Чурапчы улуутун, Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, СӨ үөрэхтээһинин Бочуоттаах бэтэрээнэ, Учууталлар учууталлара, норуот маастара

САННИКОВА Аграфена Игнатьевна

олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтата.

Ытыктыыр учууталбыт, кылааспыт салайааччыта **САННИКОВА Аграфена Игнатьевна** олохтон туораабытынан, оҕолоругар, аймахтарыгар, чуҕас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчы 1-кы нүөмэрдээх аҕыс кылаастаах оскуолатын 1977с. бүтэрбит 8 «а» кылаас выпускниктара.

Чурапчы улуутун уонна Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, биригидэлээхпит, Учууталлар учууталлара, норуот маастара

САННИКОВА Аграфена Игнатьевна

олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Улуустааҕы математика учууталларын метод холбоһуга.

Ытыктыыр учууталбыт

САННИКОВА Аграфена Игнатьевна олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сизиннэригэр, чуҕас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчытааҕы орто оскуоланы 1963с. бүтэрбит выпускниктара.

Чурапчы улуутун, Чурапчы нэһилиэгин Бочуоттаах олохтооҕо, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, «Центральной» ТОС ытык кырдыаҕа

САННИКОВА Аграфена Игнатьевна

олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сизиннэригэр, хос сизиннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчы нэһилиэгин

«1-кы кыбартаал» түөлбөтин олохтоохторо.

Тапталлаах күндү оҕобут, амарах аҕабыт, быраатым, убайбыт, абаҕабыт, таайым, Чурапчы нэһилиэгин Миитээски Алааһын олохтооҕо

ЗАХАРОВ Иван Иванович (Маака)

уһун ыарахан ыарыыттан уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытын билэр дьонугар, аймахтарыгар диригиник курутууан туран иһитиннэрэбит.

Ийэтэ, аҕата, оҕолоро, биригэ төрөөбүттэрэ.

Күндү сизэ

ФЕДОТОВ Дмитрий Вилкоевич

соһуччу, олус хомолтолоохтук олохтон туораабытынан, өр сылларга биригэ үлэлэбит кэлиһэбитигэр, бэтэрээммитигэр Мария Егоровна Посельскаяҕа, чуҕас дьонугар, табыарыстарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Чурапчытааҕы киин балыыһа кэлэктиибэ, профсоюзһа, бэтэрээннэрин Сэбиэтэ.

Алаҕар нэһилиэгин олохтооҕо

ПРОТОДЬЯКОНОВ Иван Иванович

ыараханлык ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Варвараҕа, оҕолоругар, сизиннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Аймахтара Курдаровтар, Седалищевтар, Федосеевтар.

БИЛДЭРИИ / ОБЪЯВЛЕНИЕ

► Марсен Семенович Макаров аатыгар Чурапчы 2-с №-дээх оскуолатын 2017с. бүтэрбитин туһулуур аттестат сүппүтүнэн, дьиэгэ суобунан аабыллар.

► Утерянное свидетельство о прохождении обучения категории «В» на имя Анемподистова Михаила Иннокентьевича, считать недействительным.

"САНА ОЛОХ"
кыһамынай
эрдэстэргэ

ГОРОХОВА
Людмила
Владимировна

Тэрибэччиһэр: СӨ Ыарабыллыыстыкка, Саха Өрөспүүбүлүкэтин "Сахабаччыт" Суварыстыбаный автономнай тэрибэччи. Таһаараччы: СӨ "Сахабаччыт" ГАУ. Таһаараччы адырыһа: 677000, Дьокускай к. Ортохондоо уул. 31, 124-көб. тел./факс: (411-2) 34-39-17 e-mail: sadapochat@mail.ru. Российскай Федерация Россияга СӨ салааларыгар 2020 с. бэс ыйын 3 күнүгэр регистрированиыт нүөмүрү – ПИ №ТУ14-00559.

Эрдэстэҕи адырыһа: 678670, Чурапчы с/а, Карл Маркс уул., 26 "а". Төлөтүннэрбит: эрдэстэргэ – 41-332, оҕолорго – 41-265. E-mail: sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru, telegram: @sanaoloh

Аһтар сурутар этиһэр санаа резаван позавиһтар мыйын сон түбүтэр булбуктар. Сурууа мыйылар чыһылар кырдьахтарлар элбэтиһиһаһтар тус бийтэ сүтэр.

Хайыат бэччэкиэ барилтэр графика: 16 ч 00 м. Бэччэкиэ бариллэһ: 16 ч 00 м. "Сахабаччыт" Суварыстыбаный автономнай тэрибэччи "Сана олох" хайыат эрдэстэбитигэр 14.09.2023 с. ифсетка бэччэтиһиһ.

Индэкэ: ПИ964, Тираһа 1095. Кэжэһэ 2 б.л. Хайыат сыаната 22 солк. Хайыат индэкэһэ биригэс бээтинсэһэ таһар.

@SANAOLOH